

TERVEZET

A nemzetgazdasági miniszter

.../2017. (.....) NGM rendelete

a Nemzeti Adó- és Vámhivatal hivatásos állományú tagjának szolgálati intézkedéseiről, a rendszeresített kényszerítő eszközök alkalmazásáról, valamint az elfogott, előállított, őrizetbe vett és fogva tartott személyek kísérésének és őrzésének eljárási szabályairól

A Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló 2010. évi CXXII. törvény 82. § *c)* és *e)* pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 90. § 1. pontjában foglalt feladatkörömben eljárva – a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 21. § 22. pontjában meghatározott feladatkörében eljáró belügyminiszterrel egyetértésben – a következőket rendelem el.

I. Fejezet **ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK**

1. § E rendeletet a Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló 2010. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: NAV tv.) III. fejezete szerinti, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (a továbbiakban: NAV) hivatásos állományú tagjának (a továbbiakban: pénzügyőr) szolgálati feladatai végrehajtását elősegítő pénzügyőri intézkedések (a továbbiakban: intézkedés), valamint a jogszerű intézkedést biztosító kényszerítő eszközök alkalmazása, illetve az elfogott, előállított, őrizetbe vett és fogva tartott személyek kísérése és őrzése során kell alkalmazni.

1. Értelmező rendelkezések

2. § E rendelet alkalmazásában:

- a)* ellenőrző-átengedő pont: útzár alkalmazása esetén olyan előre meghatározott hely, amely az áthaladó személy- és járműforgalom ellenőrzésére szolgál;
- b)* ellenszegülés: olyan magatartás tanúsítása, mely során az intézkedés alá vont személy a számára jogszerűen adott pénzügyőri utasításokat nem hajtja végre, de tevőleges ellenszegülést nem mutat, illetve olyan célzatos, fizikai erőfelfejtással járó tevékenység, amely a pénzügyőrt jogszerű intézkedésének megkezdésében, folytatásában vagy befejezésében akadályozza, így különösen, ha valaki élet, testi épség elleni fenyegetéssel vagy fizikai erőszakkal akadályozza, hogy a pénzügyőr valahová belépjen, valahol tartózkodjon, valahonnan távozzon, valakit személyes szabadságában korlátozzon, illetve valakivel szemben intézkedést fogantatosítson, az ellenszegülés lehet:
 - ba)* támadó magatartás: aki az intézkedő pénzügyőrré, valamint a támogatására vagy védelmére kelt személyre rátámad;
 - bb)* aktív ellenszegülés: aki a pénzügyőri intézkedés során a számára jogszerűen adott pénzügyőri utasításokat nem hajtja végre, nem veti magát alá a jogszerű pénzügyőri intézkedésnek, és magatartásával fizikai erőfelfejtés útján is igyekszik azt megakadályozni, de magatartása nem minősül a *ba)* alpont szerinti támadó magatartásnak;
 - bc)* passzív ellenszegülés: aki a pénzügyőri intézkedés során a számára jogszerűen adott pénzügyőri utasításokat nem hajtja végre, de tevőlegesen ellenszegülést nem mutat, azaz magatartása nem minősül a *bb)* alpont szerinti aktív ellenszegülésnek;
- c)* előállítás: a NAV tv. 36/D. §-ában foglaltak szerint az érintett, személyi szabadságában korlátozott személy meghatározott szervhez történő szállítása;

TERVEZET

- d) feltartóztatás: a pénzügyőrnek az a tevékenysége, amelynek során azt a személyt, aki a személyazonosságának igazolását megtagadja, továbbá azt, akitől felvilágosítást kér, illetve azt, akivel szemben a NAV tv. 36/N. § (1) bekezdés szerinti gyanú merül fel, az intézkedés helyszínének elhagyásában korlátozza, vagy a további intézkedés megtételéig a helyszín elhagyásában megakadályozza, a feltartóztatást meg kell szüntetni, ha az intézkedés célját elérte, és további intézkedésre nincs szükség;
- e) fogdán kívüli őrzés: az a szolgálati tevékenység, amelynek során az elfogott, előállított, őrizetbe vett és fogva tartott biztonságos őrzéséről a fogdán kívül, meghatározott helyen gondoskodnak;
- f) helyszínbiztosítás: a NAV tv. 36/I. §-a szerinti tevékenység, amelyet a pénzügyőr bűncselekmény, baleset, szabálysértés helyszínén, a szemle előtt, annak során, szükség esetén azt követően a helyszín őrzésére, lezárására, a nyomok és anyagmaradványok biztosítására fogatanosít;
- g) kisebb súlyú jogsértő cselekmény: minden olyan jogsértő cselekmény, amely nem sérti vagy veszélyezteteti az intézkedést végrehajtó vagy más személy életét, testi épségét, egészségét, anyagi javait, a személyi szabadság korlátozása helyének rendjét vagy az őrzésbiztonságot, vagy ezen cselekmény megakadályozása miatti más szolgálati feladat elmulasztása nagyobb hátrányt eredményez, mint amekkora hátrányt ezen jogsértő cselekmény okoz;
- h) kísérés: az a szolgálati tevékenység, melynek során az érintett személyt meghatározott szervhez vagy helyre kísérik, illetőleg szállítják;
- i) rendkívüli esemény: a pénzügyőri intézkedés során bekövetkező minden olyan esemény, tevékenység vagy mulasztás, amely az intézkedés alá vont, az intézkedést végrehajtó vagy más személy életét, testi épségét, egészségét, anyagi javait, a személyi szabadság korlátozása helyének rendjét vagy az őrzésbiztonságot sérti, illetve veszélyeztet;
- j) súlyosabb sérelemmel fenyegető helyzet: az életet, testi épséget, egészséget veszélyeztető helyzet, ennek hiányában több jogsértő magatartás közül az a jogsértő magatartás, melyet jogszabály súlyosabb joghátránnyal súlyt;
- k) támadással közvetlenül fenyegető magatartás: az a fellépés, amikor a támadó helyzetéből, tevékenységének módjából és eszközéből a pénzügyőr alaposan következtet arra, hogy a támadás nyomban bekövetkezik;
- l) testi épséget súlyosan veszélyeztető támadás: ha a támadó helyzetéből, tevékenységének módjából és eszközéből alaposan feltételezhető a súlyos sérülés közvetlen veszélye.

2. Intézkedési kötelezettség

3. § (1) A pénzügyőri intézkedés kizárólag a szolgálati feladatok ellátása során, azzal összefüggésben gyakorolható, kivéve, ha a NAV tv. ettől eltérően rendelkezik.

(2) A pénzügyőr intézkedésének megkezdése előtt köteles felmérni, hogy rendelkezésére állnak-e azok az eszközök, illetve birtokában van-e azoknak a képességeknek, amelyekkel a megkezdett intézkedését eredményesen be tudja fejezni. E feltételek esetleges hiányáról soron kívül köteles jelentést tenni közvetlen szolgálati előljárójának és az adott intézkedést – halaszthatatlan eset kivételével – csak megfelelő támogatás, segítség biztosítása esetén kezdheti meg.

4. § (1) Az alapfokú szaktanfolyammal vagy azzal jogszabály alapján egyenértékűnek minősülő szakképzettséggel (a továbbiakban együtt: szakképzettség) nem rendelkező pénzügyőr kizárólag szakképzettséggel rendelkező pénzügyőr irányításával intézkedhet.

TERVEZET

(2) Ha a szakképzettséggel nem rendelkező pénzügyőr olyan jogellenes cselekményt önállóan észlel, illetve olyan jogellenes cselekményt hoznak tudomására, amellyel kapcsolatban a NAV tv. intézkedési jogosultsággal ruházta fel a pénzügyőrt, köteles arról a legközelebbi szolgálatban lévő szakképzettséggel rendelkező pénzügyőrt értesíteni.

5. § (1) Több, egy időben szükséges intézkedés közül először a súlyosabb sérelemmel fenyegető helyzetet elhárító intézkedést kell foganatosítani.

(2) A pénzügyőr a számára meghatározott szolgálati feladat végrehajtása során észlelt vagy tudomására jutott kisebb súlyú jogsértő cselekmény esetén a meghatározott szolgálati feladatának teljesítését folytatja, azonban közvetlen szolgálati előljárójának köteles mielőbb jelentést tenni az esetről. A szolgálati előljáró köteles soron kívül intézkedni az ügyben hatáskörrel és illetékességgel rendelkező NAV szerv, illetve más hatóság megkeresése és a szükséges intézkedések kezdeményezése érdekében.

(3) Szolgálati feladata végrehajtása során a pénzügyőr a számára meghatározott helyszínt, útvonalat kizárólag a szolgálati előljáró, vagy a tevékenységét koordináló ügyelet ügyeletesének erre vonatkozó utasítása vagy engedélye alapján, illetve végszükség esetén hagyhatja el. Az engedélykérés kivételesen mellőzhető, ha a szolgálati előljáró vagy a NAV illetékes szervének ügyeletesére nincs mód és a szolgálati feladat helyszíne elhagyásának, illetve az előírt útvonaltól történő eltérésnek az elmulasztása az élet- és vagyonbiztonságra, valamint a költségvetés bevételeinek biztosítása tekintetében másként el nem hárítható – a szolgálati feladtnál jelentősebb – hátrányt jelent.

(4) A pénzügyőr szolgálaton kívül akkor intézkedik, ha

a) szolgálatban lévő pénzügyőr nincs jelen és az értesítésével járó késedelem, az intézkedés elmaradása az élet- és vagyonbiztonságra, valamint a költségvetés bevételeinek biztosítása tekintetében másként el nem hárítható hátrányt jelent, vagy

b) szolgálatban lévő pénzügyőrnek kell segítséget nyújtani.

(5) A szolgálaton kívül lévő pénzügyőr kizárólag abban az esetben intézkedhet, ha a felmerülő feladat végrehajtására megfelelő szakmai ismeretekkel és képzettséggel rendelkezik, egészségi állapota az intézkedés lefolytatását hátrányosan nem befolyásolja, nincs szeszestől befolyásolt állapotban, vagy nem áll intézkedési képességére hátrányosan ható gyógyszer, vagy bódító hatású anyag befolyása alatt.

3. A szolgálati fellépés módja

6. § (1) Az intézkedést a pénzügyőr – a NAV tv. 35/A. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszagnak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással és amennyiben egyenruhát visel tiszteletgéssel kezdi meg.

(2) Ha a pénzügyőr a NAV-nál rendszeresített, a polgári ruhára felölthető olyan – azonosító számmal is ellátott – öltözetet visel, amely a NAV állományába való tartozást nyilvánvalóvá teszi, úgy kell tekinteni, hogy feladatát egyenruhában látja el.

(3) Ha az intézkedés alá vont a pénzügyőr felszólításának nem tesz eleget, az intézkedő pénzügyőr „A törvény nevében!” felszólítással figyelmezteti, hogy a kívánt magatartás elmaradása esetén, illetve a jogellenes magatartás abbahagyása hiányában testi kényszerszert, illetve kényszerítő eszközt alkalmaz.

(4) Az intézkedés során úgy kell eljárni, hogy a pénzügyőr képes legyen az ellene irányuló támadás, lefegyverzés megelőzésére, valamint annak megakadályozására, hogy az intézkedés szempontjából jelentőséggel nem bíró külső körülmény elvonja a figyelmét a szolgálati feladat végrehajtásáról, vagy lekötöttségét jogellenes cselekmény elkövetésére használják fel. Az intézkedés eredményes befejezését szükség esetén segítség igénybevételevel is biztosítani kell.

TERVEZET

(5) A pénzügyőr a NAV tv. III. fejezete szerinti intézkedését, illetve kényszerítő eszköz alkalmazását követően eleget tesz a NAV tv-ben előírt, a panasz előterjeszhetőségére vonatkozó tájékoztatási kötelezettségének, illetve kérésre eleget tesz a személye azonosítására vonatkozó kötelezettségének.

4. A pénzügyőri intézkedés akadályának elhárítása

7. § (1) Ha a pénzügyőri intézkedés, kényszerítő eszköz eredményességét akadályozó tárgy, élő állat (a továbbiakban: akadály) eltávolítása különleges szakértelmet igényel, szükség esetén a pénzügyőr szakértelemmel rendelkező – lehetőség szerint NAV foglalkoztatott – személy közreműködését veszi igénybe.

(2) Az akadály eltávolításával, elhárításával okozott kárért a vétlen károsultat kártalanítani kell, ezért a károkozásról a pénzügyőri intézkedés befejezését követően haladéktalanul jegyzőkönyvet kell felvenni.

(3) A jegyzőkönyv felvételét követően a NAV eljáró szerve intézkedik

a) a keletkezett kár nagyságának szakértő útján történő megállapításáról;

b) érvényes biztosítási szerződés esetén a biztosító biztosítási összegre vonatkozó nyilatkozatának beszerzéséről;

c) a jegyzőkönyvben rögzített egyéb károk és felmerült költségek indokoltságának ellenőrzéséről.

(4) Az érintett NAV szerv a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény (a továbbiakban: Ket.) szerinti eljárásban határozattal dönt a kártalanítás összegéről és a határozat jogerőre emelkedését követően haladéktalanul intézkedik annak kifizetéséről. A határozattal szembeni jogorvoslatra a Ket. rendelkezései az irányadók.

(5) Ha az akadály keletkezése ismert személy jogellenes magatartásának következménye, a vétlen károsult részére a NAV által teljesített kártalanítás, és ha az (1) bekezdés szerinti közreműködő nem NAV foglalkoztatott, a részére kifizetett díj visszatérítése iránti igényt az akadály előidézőjével szemben a NAV közigazgatási határozattal érvényesíti. Az eljárás során a Ket. rendelkezéseit kell alkalmazni.

II. FEJEZET EGYES PÉNZÜGYŐRI INTÉZKEDÉSEK

5. Felvilágosítás kérés

8. § (1) Ha további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges a NAV tv. 36. §-a alapján felvilágosítást adó személy adatainak ismerete, a pénzügyőr a felvilágosítást adó személyt igazoltathatja, amelynek során adatait a NAV tv. 36/A. § (3) bekezdésnek megfelelően rögzíti.

(2) A felvilágosítás kérés során megkérdezett személy feltartóztatását meg kell szüntetni, ha az intézkedés célját elérte és a megkérdezett személy közreműködésére a továbbiakban nincs szükség.

(3) A felvilágosítás kérés során a kért információ megszerzése érdekében kényszerítő eszköz nem alkalmazható.

6. Igazoltatás

9. § (1) Ha az igazoltatás során az igazoló okmány valódisága vagy az igazoltatott személyazonossága kétséges, a pénzügyőr ellenőrző kérdéseket tehet fel, felszólítja az

TERVEZET

igazoltatott személyt adatainak bemondására és a bemondott adatokat az okmányon szereplőkkel összehasonlítja.

(2) Az igazoltatás során meg kell állapítani az igazoltatott személyazonosságát, és – akinél ez a további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják – igazoltató lapon rögzíteni kell a NAV tv. 36/A. § (3) bekezdése szerinti adatokat.

10. § (1) A NAV tv. 36/A. § (4) bekezdésen alapuló előállítás csak a személyazonosság megállapításának sikertelensége esetén alkalmazható, önmagában a lakcím, tartózkodási hely a NAV tv. 36/A. § (1) bekezdés b) pontja szerinti igazolása hiányában nem.

(2) Ha a pénzügyőr a NAV tv. 36/A. § (2) bekezdése alapján más jelen lévő, ismert személyazonosságú személy közlését fogadja el az igazoltatott személyazonossága igazolásaként, az igazoltatott közölt adatait – mint egyéb körülmény által indokolt adatfelvétel – a NAV tv. 36/A. § (4) bekezdés megfelelő alkalmazásával igazoltató lapon rögzíteni kell. Ilyen esetben az igazoltatás okai körében rögzíteni kell az igazoltatott személyt igazoló más személy személyazonosító adatait is.

11. § (1) Az igazoltatás során – kivéve, ha az igazoltatásra az 8. § (1) bekezdés alapján kerül sor – a pénzügyőr ellenőrizheti az igazoltatott személy és a bemutatott okmány adatait a Schengeni Információs Rendszerben, a körözött személyek nyilvántartásában, valamint – szükség szerint – a személyi adat- és lakcímnyilvántartásban vagy az okmány-nyilvántartásban.

(2) Ha az igazoltatott személy azonos a Schengeni Információs Rendszerben elhelyezett rejtett ellenőrzésre irányuló figyelmeztető jelzés szerinti személlyel, a pénzügyőrnek a NAV tv. 37/B. §-nak megfelelő eljárása során ügyelnie kell arra, hogy intézkedése a rejtett ellenőrzés célját ne veszélyeztesse, az igazoltatott előtt a rejtett ellenőrzésre nem utalhat.

(3) Ha az igazoltatott a körözött személyek nyilvántartásában szereplő, körözés alapján előállítandó személy, a NAV tv. 36/D. § (3) bekezdésnek megfelelően az igazoltatottat az intézkedés helye szerinti illetékes rendőrkapitányságra kell előállítani.

7. Ruházat, csomag és jármű átvizsgálása

12. § (1) Személyi szabadságot korlátozó intézkedés foganatosítása, valamint eljárás alá vont személy helyszínéről hivatali gépjárművel történő elszállítása esetén az érintett személy ruházatát, csomagját, nála lévő tárgyakat, illetve járművét előzetes figyelmeztetés után – legalább 2 fő pénzügyőr jelenlétében – minden esetben át kell vizsgálni.

(2) Az átvizsgálás megkezdése előtt az érintett személyt fel kell szólítani, hogy a keresett tárgyat önként adja át.

(3) Az (1) bekezdés szerinti átvizsgálásra igazoltatás során a NAV tv. 36/B. § (2)-(3) bekezdés szerinti feltételek fennállása esetén kerülhet sor.

13. § (1) A ruházat átvizsgálása nem történhet szeméremsértő módon. A ruházat átvizsgálását – a NAV tv. 36/b. § (4) bekezdésében foglalt kivétellel – csak az intézkedéssel érintett személlyel azonos nemű személy végezheti.

(2) Ha az átvizsgálást az intézkedéssel érintettel ellenkező nemű személy végzi, arra csak az alsóruházati termékek és a közvetlenül azok felett viselt felsőruházati termékek levétele nélkül és közvetlenül a test felszín érintése nélkül – kivéve a felfedezett, támadásra vagy önvészély okozására alkalmas tárgy elvételével együtt járó érintést – kerülhet sor.

(3) A (2) bekezdés szerinti átvizsgálásról, annak okáról és körülményeiről valamint arról, hogy az átvizsgálás miért volt halaszthatatlanul szükséges a pénzügyőrnek legkésőbb a szolgálat végén írásbeli jelentést kell készítenie.

(4) A közvetlenül az alsóruházati termékek felett viselt felsőruházati termékek, illetve az alsóruházati termékek levétele melletti ruházat átvizsgálására kizárólag elkülönített helyiségben kerülhet sor. Az átvizsgálást csak az intézkedéssel érintett személlyel azonos

TERVEZET

nemű személy végezheti, más, szintén az intézkedéssel érintett személlyel azonos nemű személy(ek) jelenlétében. Az átvizsgálásról, annak okáról és körülményeiről jegyzőkönyvet kell felvenni.

(5) A NAV hatáskörébe tartozó szabálysértés esetén a (2) bekezdés *d)* pontja nem alkalmazható.

14. § A szállított poggyászok, csomagok ellenőrzése során a pénzügyőr felkéri annak birtokosát az aktív közreműködésre. Az eljárás során törekedni kell arra, hogy az eljárás alá vont önállóan rakja ki a csomagja tartalmát (indokolt esetben a pénzügyőr segíthet), majd az ellenőrzést követően saját maga tegye vissza. A csomagon belül található dobozok és egyéb tároló eszközök nyitását lehetőség szerint az eljárás alá vont végezze.

15. § (1) Jármű átvizsgálás során a szerkezeti elemek szétszerelésére, megbontására csak indokolt esetben kerülhet sor azzal a feltétellel, hogy a megfelelő műszaki eszköz rendelkezésre áll.

(2) A gépjármű üzemanyag-, vagy gáztartályának átalakításával kialakított rejtékhelyeken elrejtett dolgok felderítése érdekében – a fokozottan fennálló tűz- és robbanásveszély miatt – szerelési művelet kizárólag megalapozott gyanú esetén kezdeményezhető, melynek során megfelelő szaktudással rendelkező személyt kell igénybe venni.

(3) A vizsgálat során kerülni kell az indokolatlan károkozást.

8. Elfogás és előállítás

16. § (1) A pénzügyőr – a (2)-(3) bekezdés szerinti kivétellel – a NAV nyomozó hatósága hatáskörébe tartozó szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt a NAV tettenérés helye szerint illetékes nyomozóhatósági feladatot ellátó szervéhez (a továbbiakban: bűnügyi igazgatóság), a nem a NAV nyomozó hatósága hatáskörébe tartozó szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt a tettenérés helye szerint illetékes általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott rendőrségi szervhez állítja elő.

(2) A közúti, vasúti, vízi, illetve légi határátkelőhelyeken szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt a pénzügyőr a NAV adott szervének a határátkelőhelyen működtetett szervezeti egységéhez állítja elő a (3) bekezdés szerinti hatóság haladéktalan értesítése mellett.

(3) A (2) bekezdés szerinti esetben

a) a NAV nyomozó hatósága hatáskörébe tartozó szándékos bűncselekmény esetén a NAV tettenérés helye szerint illetékes bűnügyi igazgatóságát,

b) a nem a NAV nyomozó hatósága hatáskörébe tartozó szándékos bűncselekmény esetén a rendőrség adott határrendészeti kirendeltségét, illetve a Repülőtéri Rendőr Igazgatóságot kell haladéktalanul értesíteni, a tettenért személy hatóság elé állításáról az értesített hatóság gondoskodik.

17. § (1) A pénzügyőr a NAV tv. 36/D. § (1) bekezdés *b)-d)* pontja alapján elfogott személyt az elfogás helye szerint illetékes általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott rendőrségi szervhez állítja elő, kivéve, ha az intézkedést elrendelő vagy az intézkedésben megjelölt hatóság a NAV nyomozóhatósági feladatot ellátó szerve. Ebben az esetben a pénzügyőr az elfogott személyt a NAV elfogás helye szerint illetékes bűnügyi igazgatóságához állítja elő, vagy jelzi szolgálati előjárója részére a bűnügyi igazgatósághoz történő kísérés szükségességét.

(2) A NAV tv. 36/D. § (1) bekezdés *b)-c)* pontja alapján végrehajtott elfogásról az intézkedést elrendelő vagy az intézkedésben megjelölt hatóságot (bírásgot, ügyészséget, nyomozó hatóságot) haladéktalanul értesíteni kell, a NAV tv. 36/D. § (1) bekezdés *d)* pontja alapján végrehajtott elfogásról pedig azt a szervet kell haladéktalanul értesíteni, amelynek őrizetéből az elfogott személy megszökött.

TERVEZET

(3) Ha az (1) bekezdés alapján a pénzügyőr az elfogott személyt az elfogás helye szerint illetékes általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott rendőrségi szervhez állítja elő, úgy az elfogott személy meghatározott bíróság, ügyész, illetve nyomozó hatóság – ha az nem az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv – elé állításáról ez a szerv gondoskodik. Ha az elrendelő hatóság az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv, akkor az előállításról ez a szerv maga gondoskodik.

(4) Ha az (1) bekezdés alapján a pénzügyőr az elfogott személyt az elfogás helye szerint illetékes bünyügyi igazgatóságához állítja elő, úgy a NAV-nak az ügyben illetékes bünyügyi igazgatóság elé állításáról ez a szerv gondoskodik.

18. § (1) Ha az előállítás a NAV nyomozóhatósági feladatokat ellátó szerve elé történik, az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb a NAV tv. 36/D. § (4) bekezdésében meghatározott ideig tart.

(2) Ha az előállítás időtartamának a NAV tv. 36/D. § (4) bekezdése szerinti meghosszabbítása válik szükségessé, ennek tényét és időtartamát a fogvatartottal – a személyi szabadság korlátozása 8. órájának lejártát megelőzően – szóban közölni kell, és a meghosszabbítás tényét, okát, időtartamát, illetve annak közlését az előállításról készített jelentésen, valamint az előállítás időtartamáról kiállított igazoláson, az engedélyezésre jogosult vezető aláírásával együtt fel kell tüntetni.

(3) Ha az előállítás a rendőrséghez történik, a rendőrség a rá vonatkozó szabályok szerint jár el.

19. § (1) Az igazoltatás megtagadása vagy a személyi adatok hitelességének hiánya miatt megkezdett, a NAV tv. 36/A. § (4) bekezdése alapján a rendőrséghez, illetve az idegenrendészeti hatósághoz történő előállítás végrehajtását mellőzni kell, ha az intézkedés alá vont személy az előállítás közben megfelelően igazolja magát, vagy személyazonosságát a pénzügyőr megállapította és ellene bűncselekmény megalapozott gyanúja nem merült fel, kivéve, ha vele szemben kényszerítő eszköz alkalmazására került sor.

(2) Az előállítás akkor is mellőzhető, ha az igazoltatott személy személyazonossága más, egyszerűbb módon tisztázható.

(3) A pénzügyőr a megkezdett, de mellőzött előállításról is jelentést készít, amelyben rögzíti az érintett személy személyazonosító adatait, az előállítás megkezdésének okát, helyét és időpontját, az intézkedés befejezésének helyét és időpontját, valamint az előállítás mellőzésének okát.

9. Az elfogott, előállított, őrizetbe vett és fogva tartott személyek őrzésének, kísérésének részletes eljárási szabályai

20. § (1) Ha az elfogott, előállított, őrizetbe vett és fogva tartott jogainak gyakorlása, kötelezettségének teljesítése vagy valamely eljárási cselekménynek a foganatosítása érdekében a fenti intézkedések valamelyikével érintett személy kísérése és fogdán kívüli őrzése szükséges, arról a NAV intézkedést elrendelő szerve, illetve annak felkérése alapján – előzetes egyeztetést követően – a NAV Bevetési Igazgatósága gondoskodik.

(2) A fogdán kívüli őrzésre, kísérésre vonatkozó utasítást az intézkedés elrendelésére jogosult nyomozó hatóság vezetője, vagy a büntető ügyben kiadmányozási jogkörrel rendelkező vezető adja, aki meghatározza az elfogott, előállított, őrizetbe vett és fogva tartott őrzésének, kísérésének módját, időpontját, útvonalát és helyét.

(3) Amennyiben a külföldre irányuló, illetve külföldről Magyarországra történő kísérésre vonatkozó utasítás végrehajtásához külföldi állami szervekkel való kapcsolatfelvétel válik szükségessé, akkor a végrehajtás módját a Nemzetközi Bünyügyi Együttműködési Központ vezetőjével kell egyeztetni.

TERVEZET

21. § (1) A kísérő feladata a felügyeletére bízott elfogott, előállított, őrizetbe vett és fogva tartott személy meghatározott helyre történő kísérése.

(2) A kísérés a végrehajtás módja szerint rendes vagy megerősített kísérés lehet a következők szerint:

a) rendes a kísérés módja, ha a kísért személynél az előzetes ismeretek alapján nincs olyan körülmény, amelynek folytán a kísért személy szökésétől vagy a kísérő elleni támadásától lehet tartani,

b) megerősített kísérés szükséges, ha a kísért személy szökésétől vagy támadásától lehet tartani, illetve a kísérés nehéz körülmények között történik, valamint a kísérés külföldre vagy külföldről Magyarországra irányul.

(3) Rendes kísérés során a kísérők száma egy fővel haladja meg a kísért személyek számát, míg megerősített kísérés esetén a rendes kísérés mértékét meghaladó létszám- és eszközszükségletet a kísérést elrendelő vezető határozza meg.

22. § (1) Ha a kísért személy vonatkozásában a NAV tv. 41. § (1) bekezdésében foglalt cselekmények valamelyikének veszélye fennáll, az intézkedés elrendelésére jogosult az érintett személlyel szemben a fogdán kívüli őrzés és kísérés idejére bilincs alkalmazását rendeli el.

(2) A kísért személy figyelmét fel kell hívni a kísérés alatt tanúsítandó magatartásra, figyelmeztetni kell, hogy szökés, támadás, a kísérőnek való ellenszegülés esetén, illetve önkárosításának megakadályozása érdekében kényszerítő eszköz alkalmazására kerül sor.

(3) A kísérés során a kijelölt útvonaltól csak abban az esetben lehet eltérni, ha az eredeti útvonalon történő haladás a biztonságos kísérést veszélyezteti.

(4) Az elfogott, előállított, őrizetbe vett és fogva tartott személyt semmilyen körülmények között nem lehet őrizetlenül hagyni.

23. § (1) Ha a kísért személy megszökött, elfogására azonnal meg kell tenni a szükséges intézkedéseket és haladéktalanul jelentést kell tenni az intézkedést elrendelő személynek, illetve az őrzést, kísérést foganatosító közvetlen előjárójának.

(2) Ha az elfogására tett haladéktalan intézkedés nem vezetett eredményre, akkor a szökevről a legközelebbi rendőri szerv ügyeleti szolgálatát tájékoztatni kell.

(3) A rendőri szerv ügyeleti szolgálatára részére történő tájékoztatásnak tartalmaznia kell:

a) a szökés pontos idejét, helyét és módját,

b) a szökött személy ismert személyi adatait,

c) a szökött személyének és ruházatának leírását,

d) a szökött személy várható magatartását,

e) a szökött személy esetleges sérüléseit,

f) azokat az egyéb adatokat, amelyek az elfogást megkönnyítik.

24. § A fogdán kívüli őrzés és a kísérés végrehajtására a 20. § (1) bekezdésében meghatározott szerv hivatásos állományú tagja jelölhető ki.

10. Eljárás a Magyar Honvédség tényleges katonai állományú tagjával és a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló törvény hatálya alá tartozó hivatásos állományú személlyel szemben

25. § (1) A honvédek jogállásáról szóló törvény hatálya alá tartozó tényleges katonai állományú személy, vagy rendvédelmi feladatokat ellátó szerv hivatásos állományú tagjával szemben a pénzügyőr az érintett szerv és a rendfokozat tekintélyének megóvásával intézkedik a 8. alcím szerinti előállítás során.

(2) A honvédek jogállásáról szóló törvény hatálya alá tartozó személyt a legközelebbi helyőrség-parancsnokságra, helyőrség komendánshoz kell előállítani. Ha az távolabb van, mint a legközelebbi általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv, az előállítást az

TERVEZET

általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szervhez kell fogatosítani és erről értesíteni kell a helyőrség ügyeletes parancsnokát vagy a komendánst.

(3) A rendvédelmi feladatokat ellátó szerv hivatásos állományú tagját az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szervhez kell előállítani. Erről az illetékes szerv vezetőjét (parancsnokát), munkaidőn kívül az annak jogkörében eljáró személyt értesíteni kell.

(4) A honvédek jogállásáról szóló törvény hatálya alá tartozó személyt is az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szervhez kell előállítani, ha az arra okot adó cselekményt polgári személlyel közösen követte el.

(5) Ha az előállítandó személy löfegyvert tart magánál, a biztonsági intézkedések megtétele mellett fel kell szólítani löfegyvere átadására.

11. Intézkedés magánlakásban és közterületnek nem minősülő egyéb helyen

26. § (1) Birtokos távollétében magánlakásba, közterületnek nem minősülő egyéb helyre történő behatolás során törekedni kell arra, hogy a behatolás céljára alkalmazott módszer következtében okozott kár az intézkedés céljával arányos legyen.

(2) Birtokos távollétében magánlakásba, közterületnek nem minősülő egyéb helyre történő behatolás során lehetőség szerint kép-és hangfelvételt kell készíteni.

(3) Ha a NAV tv. 36/E. §-án alapuló intézkedés keretében az érintettet magánlakásból, vagy magánlakásnak nem minősülő egyéb helyről, helyiségből úgy szállítják el, hogy ott más személy nem marad, gondoskodni kell annak biztonságos lezárásáról, vagy ennek hiányában az ott található vagyontárgyak más módon történő biztonságba helyezéséről. A pénzügyőr az üresen maradó magánlakást, vagy magánlakásnak nem minősülő egyéb helyet, helyiséget két hatósági tanú jelenlétében lepecsételi.

(4) Ha a (3) bekezdés szerinti esetben a vagyontárgyak biztonságba helyezése nem lehetséges, vagy aránytalan költséggel jár, úgy gondoskodni kell a magánlakás, vagy magánlakásnak nem minősülő egyéb hely, helyiség őrzéséről mindaddig, amíg az biztonságosan le nem zárható.

(5) Ha a NAV tv. 36/E. §-án alapuló intézkedés során cselekvőképes nagykorú személy felügyelete nélkül a helyszínen beteg, magatehetetlen személy vagy gyermek marad hátra, a róluk történő gondoskodás érdekében a pénzügyőr intézkedni köteles. Ha a helyszíni ellátásuk nem oldható meg, kórházba, intézetbe utalásukról kell gondoskodni, illetve karitatív szervezetet is fel lehet kérni ellátásukra. A növények, haszon- és díszállatok gondozására a helyi önkormányzat jegyzője útján kell intézkedni.

27. § (1) A NAV tv. 36/H. § (1) bekezdésére is figyelemmel e rendelet 26. § (3)-(4) bekezdése szerint kell eljárni akkor is, ha a pénzügyőr a NAV tv. 36/E. §-a vagy a 36/G. §-a alapján a birtokos távollétében hatolt be a magánlakásba, vagy magánlakásnak nem minősülő egyéb helyre, helyiségbe azzal, hogy az intézkedésről a távollévő birtokost tájékoztatni kell. A tájékoztatási kötelezettség akkor is fennáll, ha a behatolást követően a magánlakás, vagy magánlakásnak nem minősülő egyéb hely, helyiség biztonságosan lezárható.

(2) Ha a pénzügyőr a NAV tv. 36/F. § (1) bekezdés szerinti esetben és célból székhelynek, illetve telephelynek is használt magánlakásba kíván belépni, úgy a NAV tv. magánlakásra vonatkozó 36/F. §-a alapján kell eljárni, a NAV tv. magánlakásnak nem minősülő egyéb helyre, helyiségre vonatkozó 36/G. §-a nem alkalmazható.

12. Büntetőeljárással vagy szabálysértési eljárással összefüggő elővezetés

28. § (1) A NAV nyomozó hatósága által nyomozott ügyben fogatosított elővezetés során a NAV nyomozóhatósági feladatait ellátó pénzügyőr (pénzügyi nyomozó), a NAV előtt folyamatban lévő szabálysértési eljárásban fogatosított elővezetés során a NAV állományában álló pénzügyőr jár el.

TERVEZET

(2) Az elővezetést jogszabályban erre felhatalmazott hatóság határozata vagy végzése alapján lehet foganatosítani.

(3) Ha az elővezetés elrendelésére jogosult hatóság az intézkedés alá vont személy útba indulásának ellenőrzését rendelte el, a pénzügyőr az elővezetés végrehajtása érdekében csak az útba indulást ellenőrzi.

29. § (1) Az elővezetési határozatot vagy végzést a pénzügyőr előzetes igazoltatás után ismerteti az elővezetendő személlyel, utána kézbesíti.

(2) A pénzügyőr lehetőséget ad arra, hogy az elővezetendő személy az évszaknak megfelelően felöltözzön, pénzt, élelmét, fontos személyi használati tárgyait – a saját és mások testi épségét veszélyeztető eszközökön kívül – magához vegye, a jelenlévő hozzátartozóitól elbúcsúzzon.

(3) El kell állni az elővezetéstől, ha azt a szabálysértési eljárásban kiszabott pénzbírság helyébe lépő elzárás végrehajtása céljából rendelték el és az elővezetendő hitelt érdemlően igazolja a pénzbírság kifizetését. El kell állni az elővezetéstől akkor is, ha elővezetés közben az elővezetendő a kiszabott bírságot postahivatalnál befizeti (pénzintézetnél átutalja), azonban ebben az esetben is kezdeményezni kell az elővezetéssel kapcsolatban felmerült költségek megtérítését.

(4) Ha a NAV nyomozóhatósági hatáskörébe tartozó büntetőügyben a pénzügyőrnek tudomására jut, hogy az elővezetendő személy a Magyar Honvédség tényleges katonai állományú tagja, illetve a rendőrség, az Országgyűlési Őrség, a büntetés-végrehajtási szervezet, a hivatásos katasztrófavédelmi szerv, vagy a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagja, az elővezetést nem hajthatja végre, azonban erről jelentést ír és az elővezetendő személy szolgálati előljáróját az elővezetés foganatosítása érdekében megkeresi.

(5) Ha az elővezetés bármely okból nem hajtható végre, ezt a körülményt a pénzügyőr haladéktalanul jelenti szolgálati előljárójának, aki erről, valamint a végrehajtást akadályozó okról soron kívül tájékoztatja az elrendelőt.

13. Eljárás diplomáciai, nemzetközi jogon vagy közjogi tisztségen alapuló mentességet élvező személlyel szemben

30. § (1) Ha a pénzügyőr az igazoltatás során észleli, hogy az igazoltatott diplomáciai vagy nemzetközi jogon alapuló más mentességet élvező nem magyar állampolgárságú személy, vagy közjogi tisztségen alapuló mentességet élvező személy, akkor rögzíti a tényállást, és a továbbiakban a mentességet élvező személlyel szemben a mentességet megállapító jogszabályban meghatározottak szerint jár el.

(2) A diplomáciai vagy nemzetközi jogon alapuló más mentességet élvező nem magyar állampolgárságú személy, illetve a közjogi tisztségen alapuló mentességet élvező személy által elkövetett bűncselekmény vagy a NAV hatáskörébe tartozó szabálysértés gyanúja esetén a pénzügyőr – az (1) bekezdésben meghatározottakra figyelemmel, és a NAV tv. által meghatározott keretek között – foganatosítja a szükséges helyszíni intézkedést, feljelentést tesz és végzi a szükséges büntető- vagy szabálysértési eljárási cselekményeket.

(3) A diplomáciai vagy nemzetközi jogon alapuló más mentességet élvező, nem magyar állampolgárságú személlyel szembeni (1)-(2) bekezdés szerinti intézkedésről – a szolgálati út betartása mellett – a külpolitikáért felelős miniszter által vezetett minisztériumot soron kívül értesíteni kell.

14. Helyszínbiztosítás

31. § (1) A NAV területi szervének vezetője legalább két főből álló – rendszeresített kényszerítő eszközökkel ellátott – pénzügyőr járőrt köteles kiállítani a hatósági eljárás biztonságos végrehajtása érdekében.

(2) A helyszínt biztosító pénzügyőr

a) elsősegélyben részesíti vagy részesítteti azokat, akik az esemény során megsérültek vagy más ok miatt segítségre szorulnak, valamint sérülés esetén értesíti a mentőszolgálatot,

b) a szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért elkövetőt elfogja, a tanúkat visszatartja, az eseményben érintetteket, az eseményt észlelőket feltartóztatja,

c) az illetéktelen személyeket a helyszínről eltávolítja,

d) a helyszínt körülhatárolja, eredeti állapotában megőrzi,

e) megfigyeli és megállapítja, hogy megváltoztatták-e a helyszínt, miben változtatták meg, ha igen, ki és miért,

f) a közrendet zavaró cselekményeket, forgalmi torlódásokat megszünteti,

g) a NAV hatáskörébe tartozó eseményt a szolgálati előjárójának, a nem a NAV hatáskörébe tartozó eseményt a területileg illetékes NAV szervnél működő ügyeleti szolgálat ügyeletesének azonnal jelenti,

h) feljegyzi, hogy a sérültet milyen rendszámú mentő gépkocsival, légi járművel, hova szállították el,

i) nyomon üldözés lehetősége esetén az üldözést késedelem nélkül teljesíti, valamint

j) az eljárni jogosult hatóság, szerv helyszínre megérkező egysége vezetőjének jelentést tesz.

(3) Ha a helyszínbiztosítást igénylő esemény nem tartozik a NAV hatáskörébe, a (2) bekezdés *g)* pontja szerinti jelentés alapján a NAV adott szervének haladéktalanul értesítenie kell az eljárni jogosult hatóságot, szervet. Ebben az esetben a pénzügyőri helyszínbiztosítás a hatáskörrel rendelkező szerv helyszínre érkezéséig tart.

(4) A helyszínről való bevonulása után a pénzügyőr írásban jelenti

a) kinek a felhívására vagy utasítására, mikor érkezett a helyszínre,

b) kiket talált a helyszínen,

c) milyen nyomokat és anyag maradványokat biztosított,

d) milyen intézkedéseket tett, valamint

e) változásokat eszközöltek-e a helyszínen, ha igen, kik és miért.

(5) Ha a helyszínbiztosítást igénylő esemény nem annak a NAV szervnek a hatáskörébe tartozik, amelynek állományába a helyszínbiztosítást végző pénzügyőr tartozik, illetve nem a NAV hatáskörébe tartozik, a (4) bekezdés szerinti jelentés egy példányát haladéktalanul továbbítani kell a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező NAV szervhez, illetve rendőri szervhez.

32. § Közlekedési baleset esetén a pénzügyőr a helyszín megtekintése vagy a szemle lefolytatása érdekében haladéktalanul értesíti a NAV ügyeletét, aki intézkedik a rendőrség haladéktalan értesítéséről. A pénzügyőr a rendőrség megérkezéséig gondoskodik az elsődleges intézkedések megtételéről, különös tekintettel az elsősegélynyújtásra, helyszínbiztosításra, tanúkutatásra, adatgyűjtésre, kárelhárításra, a forgalom folyamatosságának biztosítására. A pénzügyőr a rendőrség kiérkezését követően segíti annak munkáját, különös tekintettel a forgalomirányításra, helyszínfelmérésre.

15. Egyéb pénzügyőri intézkedés

33. § (1) A NAV tv. 36/N. §-a szerinti vizeletminta adáshoz, orvosi vizsgálatához állami egészségügyi intézmény orvosát kell igénybe venni.

(2) Az ügyészi felhatalmazáson alapuló orvosi vizsgálat szükség esetén kikényszeríthető.

TERVEZET

(3) Vizeletminta adásának megtagadása esetén kétszeri vérvételre kell intézkedni úgy, hogy a második vérvételre az elsőt követő 30-45 perc között kerüljön sor.

III. FEJEZET KÉNYSZERÍTŐ ESZKÖZÖK

16. Általános szabályok

34. § (1) A pénzügyőr a jogszerű intézkedése elleni ellenszegülés megtörésére a NAV tv. III. fejezetében meghatározott kényszerítő eszközöket alkalmazhatja.

(2) A NAV tv. szerinti kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak NAV tv. szerinti alkalmazását indokolja.

(3) A kényszerítő eszközök alkalmazása esetén az arányosság (az ellenszegülés mértékének figyelembevétele) és a fokozatosság elvét be kell tartani. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan.

(4) A kényszerítő eszközöket tilos az ellenszegülés megszűnése, megtörése után alkalmazni. Kivételt képez ez alól a szökés, a támadás, valamint az önkárosítás illetve a bizonyítékok megsemmisítésének, megrongálásának a veszélye.

(5) A kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon előzze meg:

a) jogellenes magatartás abbahagyására való felszólítás „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint

b) figyelmeztetés, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

(6) Előzetes figyelmeztetés nélkül a kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha a késedelem veszéllyel járna.

35. § (1) A testi kényszerszert, bilincset, vegyi eszközt, sokkoló eszközt, pirotechnikai eszközt, rendőrbotot, illetve szolgálati kutyát alkalmazó pénzügyőr – az ellenszegülés megtörését, illetve a támadás megakadályozását követően – haladéktalanul köteles szóban jelentést tenni a közvetlen szolgálati előljárójának, illetve értesíteni az intézkedést fogantató NAV szerv ügyeletét.

(2) A kísérés során, a kizárólag annak végrehajtása érdekében történő bilincsalkalmazás kivételével a kényszerítő eszközt alkalmazó pénzügyőr, valamint az útzár alkalmazását elrendelő vezető a helyszíni intézkedések után köteles írásos jelentést készíteni. Ha a kényszerítő eszköz alkalmazását személyi szabadságot korlátozó intézkedés követi, a kényszerítő eszközt alkalmazó pénzügyőrnek a jelentést a személyi szabadságot korlátozó intézkedésről szóló írásos jelentésben kell megtennie.

(3) A kényszerítő eszközök alkalmazásáról készített jelentésnek az alábbiakat kell tartalmaznia:

a) hol, mikor, kivel szemben, mennyi ideig, milyen kényszerítő eszközt használt és ennek mi volt az indoka,

b) eleget tett-e a 34. § (5) bekezdésében meghatározott kötelezettségének, ha nem, ennek mi volt az oka,

c) keletkezett-e sérülés és milyen fokú, illetve keletkezett-e dologban anyagi kár,

d) mi történt a sérülttel, ellátására történt-e intézkedés, ha nem, ennek mi volt az oka,

e) ha támadás miatt történt a kényszerítő eszköz alkalmazása, mi volt a támadásra használt eszköz,

f) a tanúk természetes személyazonosító adatait és lakcímét,

g) a kényszerítő eszköz alkalmazását lehetővé tevő törvényhelyre való hivatkozást.

TERVEZET

(4) A kísérés során alkalmazott bilincs alkalmazásának kivételével a kényszerítő eszköz alkalmazását követően a pénzügyőr közvetlen szolgálati előjárója haladéktalanul köteles kivizsgálni az alkalmazással összefüggő követelmények teljesülését.

(5) A szolgálati előjáró:

a) kényszerítő eszköz alkalmazásával okozott sérülés esetén – jegyzőkönyv felvétele mellett – meghallgatja azt, akivel szemben a kényszerítő eszközt alkalmazták, valamint azt, aki az eseménynél jelen volt és meghallgatása a tényállás tisztázását elősegítheti, feltéve, hogy a meghallgatandó személy a meghallgatásához hozzájárult,

b) ha a pénzügyőr jelentésében ellentmondásokat észlelt, tisztázza azokat,

c) ha az intézkedés alá vont, valamint az eseménynél jelen levő személy a meghallgatását vagy a válaszadást megtagadja, a rendelkezésére álló adatok alapján vizsgálja ki a kényszerítő eszköz alkalmazásának jogszerűségét.

(6) A szolgálati előjáró a megállapításait írásban rögzíti, amelyben állást foglal a szakszerűség, szükségesség, jogszerűség, arányosság követelményének megtartásáról. Ha megállapítása szerint a kényszerítő eszközök alkalmazására jogszabálysértő módon került sor, – és annak jogszabályi feltételei fennállnak – az intézkedő pénzügyőr ellen kártérítési, fegyelmi, illetve büntetőeljárást kezdeményez.

(7) A NAV-nál rendszeresített kényszerítő eszközt a pénzügyőr szolgálaton kívül nem tarthatja magánál, kivéve, ha a munkáltatói jogkör gyakorlója a pénzügyőr részére a szolgálati maroklófegyver otthon tárolását előzetesen írásban engedélyezte.

17. Testi kényszer

36. § (1) Testi kényszer akkor alkalmazható, ha a pénzügyőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán az intézkedés eredményessége ezzel biztosítható.

(2) A testi kényszer során alkalmazható:

a) megfogás,

b) leszorítás,

c) intézkedés helyszínéről történő eltávolítás (elvezetés, elszállítás),

d) más, a pénzügyőr által fizikai erő kifejtéssel alkalmazott, valamely cselekvésre, vagy cselekvés abbahagyására testi erővel történő kényszerítés.

(3) A testi kényszer alkalmazása során a pénzügyőr önvédelmi fogásokat is használhat. A pénzügyőr a támadás céljára szolgáló eszköz használatának megakadályozása, továbbá a támadás elhárítása érdekében az ehhez szükséges erejű és irányultságú ütést vagy rúgást alkalmazhat.

(4) Nem minősül testi kényszernek, amikor a pénzügyőr – a jogszerű intézkedése során, a biztonságos intézkedés végrehajtása érdekében – a felé kártávolságon belülrre lépő, valamint a mozgásának folyamatosságát akadályozó személyt csupán nyújtott kezével, minimális erő kifejtéssel magától távol tartja.

18. Bilincs alkalmazása

37. § (1) A pénzügyőr bilincset alkalmazhat személyi szabadság korlátozásával járó intézkedés keretében azzal a személlyel szemben:

a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít és ennek abbahagyására másként nem készíthető,

b) aki az intézkedő pénzügyőrt, annak segítőjét, illetve az intézkedésben közreműködőt megtámadja,

TERVEZET

- c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt került sor és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,
 - d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,
 - e) aki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget,
 - f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, illetve – az őrzés idejére – akit az előállító egységen vagy fogdán kívül őriznek, vagy
 - g) akit egyedül intézkedő pénzügyőr állít elő.
- (2) A bilincselést az erre a célra rendszeresített eszközzel kell végrehajtani. Ennek hiányában vagy ezek meghibásodása, megrongálódása esetén más, ilyen célra megfelelő eszköz is alkalmazható, de tilos vékony fém- vagy műanyag huzalt, a jellegénél fogva sérülést okozó eszközt alkalmazni.
- (3) Nem alkalmazható:
- a) járműben történő szállítás közben tárgyhoz történő bilincselés,
 - b) a bilincs olyan módon való használata, amely indokolatlanul fájdalmat, sérülést okoz vagy jellegénél fogva megalázó.
- (4) A bilincselés módjai:
- a) két vagy több ember kezének egymáshoz bilincselése,
 - b) kezek előre, illetve hátra bilincselése,
 - c) indokolt esetben lábak egymáshoz bilincselése,
 - d) indokolt esetben tárgyhoz bilincselés.
- (5) A bilincselés módját az intézkedő pénzügyőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy
- a) a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha
 - aa) a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet a pénzügyőr elleni támadástól, illetve a szökéstől,
 - ab) az érintett személy szállítása, kísérése nem az arra a célra kialakított járműben történik,
 - ac) az érintett személyt a pénzügyőr egyedül állítja elő, kivéve, ha az intézkedésben érintett kezei az erre a célra kialakított övhöz vannak bilincselve;
 - b) láb bilincselése, illetve a kéz és láb bilincselés együttes alkalmazása akkor indokolt, ha arról, akivel szemben alkalmazzák feltételezhető, hogy önmagában vagy másban kézbilincs alkalmazása esetén is kárt tud okozni,
 - c) tárgyhoz bilincselésnek – a (3) bekezdésben meghatározott korlátozás mellett – akkor van helye, ha a személy önkárosításának, támadásának vagy szökésének megakadályozása, ellenszegülésének megtörése, illetve az intézkedés eredményes befejezése más módon nem biztosítható.
- (6) A pénzügyőr az intézkedés alá vont személyt fekvő helyzetben, falnak vagy más tárgynak nyomva megbilincselheti, ha azt a személy aktív ellenszegülése, támadása, erőszakos magatartása vagy ezek kialakulásának megelőzése szükségessé teszi.
- (7) Intézkedése során a pénzügyőr saját magához mást nem bilincselhet.

19. Vegyi eszköz, sokkoló eszköz, rendőrbot, illetve más eszköz alkalmazása

- 38. §** (1) A pénzügyőr a rendszeresített vegyi eszközt, sokkoló eszközt, rendőrbotot, illetve más eszközt akkor jogosult a NAV tv. 42. § (1) bekezdése szerinti esetben használni, ha a szolgálati feladat ellátását akadályozó tetteges ellenszegülés megtörésére, illetve támadás, vagy a támadás közvetlen veszélyének elhárítására a testi kényszer nem elegendő, és a súlyosabb kényszerítő eszköz alkalmazása elkerülésének ez az egyedüli módja.
- (2) A rendőrbotot egy tekintet alá esik minden más alkalmi eszköz, amelynek hatása – a rendőrbot hiánya esetén – a rendszeresített rendőrbotéval azonos.

TERVEZET

(3) A pénzügyőr az intézkedés megkezdésekor a vegyi eszközt, sokkoló eszközt készenlétbe helyezi, a rendőrbót kézbe fogja és felkészül a támadás elhárítására, az ellenszegülés megtörésére.

(4) A sokkoló eszköz használata elsősorban a végtagokra irányulhat.

(5) A rendőrbót vagy a vele egy tekintet alá eső bármely más eszköz alkalmazása során az ütésnek lehetőleg a támadó végtagot kell érnie, kerülni kell a súlyos sérülést okozását.

(6) Az (1) bekezdésben meghatározott kényszerítő eszközöket, valamint rendszeresített pirotechnikai eszközt nem szabad a támadás, ellenszegülés megszűnése, megtörése, illetve a NAV tv. 42. § (2) bekezdése szerinti cél elérése után alkalmazni.

20. Szolgálati kutya alkalmazása

39. § (1) Kényszerítő eszközként kizárólag a NAV által rendszeresített és szolgálati feladatok ellátására kiképzett, egészséges, ápolat és jó erőnlétű kutya alkalmazható.

(2) A pénzügyőr a feladata ellátása közben a szolgálati kutyát nyilvános helyre is beviheti.

(3) Szolgálati kutyát csak olyan feladat végrehajtására lehet alkalmazni, amelyre kiképezték és amelyre minősítése alapján alkalmas.

(4) Szolgálati kutya szolgálatba csak kutyavezetővel együtt vezényelhető.

21. Útzár telepítése, megállásra kényszerítés

40. § (1) Autópálya, autót és gyorsút kivételével közúton vagy közforgalom előtt el nem zárt magánúton útzár – a (3) bekezdésben foglalt kivétellel – ellenőrző-átengedő pont működtetésével telepíthető.

(2) Az (1) bekezdés szerint telepített útzárat – a forgalomkorlátozáshoz szükséges jelzéseken túl – megkülönböztető fényjelzést működtető jármű vagy villogó sárga fényt adó berendezés elhelyezésével is meg kell jelölni.

(3) Autópálya, autót és gyorsút kivételével közúton vagy közforgalom előtt el nem zárt magánúton az út szolgálati járművel történő eltorlaszolása sürgős esetben az útzár telepítésének elrendelésére jogosult engedélyével hajtható végre. Ebben az esetben a szolgálati jármű megkülönböztető fényjelzését folyamatosan működtetni kell.

(4) Ha az útzár telepítése határátkelőhelyen történik, arról a rendőrség illetékes határrendészeti kirendeltségét tájékoztatni kell.

(5) Az útzár telepítés alkalmazásának elrendelésére, illetve a (3) bekezdés szerinti engedély megadására jogosult

a) országos illetékességgel

aa) a NAV vezetője,

ab) a bűnüldözési és nyomozóhatósági tevékenységért felelős szakmai helyettes,

ac) a vámszakmai és nemzetközi ügyekért felelős szakmai helyettes,

ad) a vámszakmai szakfőigazgató,

ae) a rendészeti szakfőigazgató,

af) a Bűnügyi Főigazgatóság főigazgatója és helyettese, valamint

ag) a Bevetési Igazgatóság igazgatója és helyettese;

b) illetékességi területén

ba) a bűnügyi igazgatóságok igazgatója és helyettese,

bb) a megyei (fővárosi) adó- és vámigazgatóságok és a Kiemelt Adó- és Vámigazgatóság igazgatója és helyettese.

(6) Az útzár telepítését a NAV erre kiképzett szerve telepítheti, a közlekedés biztonságának figyelembevételével, annak biztosításával. Ha az (5) bekezdés *a)* pont *af)* alpontja vagy *b)*

TERVEZET

pont *ba*) alpontja szerinti elrendelő szervnél az útzár telepítés feltételei nem állnak fenn, az (5) bekezdés *a*) pont *af*) alpontja, illetve *b*) pont *ba*) alpontja szerinti vezető az útzár telepítés végrehajtása érdekében megkeresheti az illetékes adó- és vámigazgatóságot.

(7) Ha az útzár telepítésének elrendelésére jogosult vezető döntésének meghozatala indokolatlan késedelemmel járna, az útzár telepítés alkalmazásának elrendelésére, illetve a (3) bekezdés szerinti engedély megadására az illetékes ügyelet vezetője is jogosult.

(8) Az útzár a közlekedés biztonságát valamint – az útzár telepítőjének utasításait figyelmen kívül hagyó személyek, és az általuk használt járművek kivételével – más személyt, illetve gépjárművet nem veszélyeztethet.

(9) Útzár alkalmazása esetében ellenőrző-átengedő pontot kell felállítani.

(10) Ellenőrző-átengedő pont felállítása legalább három szolgálati gépjármű, valamint gépjárművenként 2 fős pénzügyőr járőr biztosításával rendelhető el.

(11) A NAV nyomozóhatósága hatáskörébe tartozó bűncselekmény menekülő elkövetőjének elfogása érdekében, ha az útzár közúti jelzésének kihelyezésével járó késedelem az intézkedés eredményességét veszélyeztetné, a forgalomkorlátozásra vonatkozó jelzés kihelyezésének hiányában is elrendelhető az útzár alkalmazása. Ebben az esetben a közúti közlekedés résztvevőinek figyelmét a szolgálati gépjármű megkülönböztető fényjelzésének folyamatos működtetésével kell felhívni a kihelyezett útzárra.

41. § (1) Útzár alkalmazására elsősorban rendszeresített műszaki, technikai eszköz telepíthető, az annak alkalmazására vonatkozó szabályok szerint.

(2) A 40. § (3) bekezdése szerinti sürgős esetben az útzár telepítésének elrendelésére jogosult engedélyével az út eltorlaszolása szolgálati gépjárművel is lehetséges. Ebben az esetben a szolgálati gépjármű megkülönböztető fényjelzését folyamatosan működtetni kell. A szolgálati gépjármű torlaszként való felhasználása esetében a gépjárműben senki sem tartózkodhat, a NAV tulajdonát képező – a szolgálati gépjárműben található – ingó vagyontárgyak és a hivatalos iratok biztonságba helyezéséről gondoskodni kell.

42. § (1) Autópályán, autóúton és gyorsúton útzár telepítését a 40. § (5) bekezdés *a*) pont *aa*)-*af*) alpontjában meghatározott vezetők kérhetik az illetékes rendőrhatóságtól.

(2) A kérelemnek tartalmaznia kell az útzár telepítésének pontos helyét, időpontját, időtartamát, az útzár technikai megvalósításának módjára tett javaslatot, a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy(ek), illetve a NAV nyomozó hatósága hatáskörébe tartozó bűncselekmény elkövetőjének/elkövetőinek nevét, személyi adatait a feltételezett vagy elkövetett bűncselekmény meghatározását. Amennyiben ismert, úgy az elfogni tervezett gépjármű azonosító adatait is fel kell tüntetni a kérelemben.

(3) Az előterjesztett kérelemben kifejezetten kérni kell a rendőrhatóság közreműködését az útzár működtetésére vonatkozóan.

(4) A kérelemben meg kell nevezni a kapcsolattartó személyt, valamint meg kell határozni az ellenőrző-átengedő ponton szolgálatot teljesítő pénzügyőrök létszámát.

(5) Az autópályára, autóútra és gyorsútra telepítendő útzár iránti kérelmet – sürgős esetek kivételével – legalább 36 órával az útzár felállításának tervezett időpontja előtt kell megküldeni az illetékes rendőrhatóság számára a titkos ügyiratkezelés szabályainak betartásával.

43. § (1) A NAV tv. 44. § (4) bekezdésében meghatározott megállásra kényszerítéshez a pénzügyőr szolgálati járművet, továbbá gépjármű elfogó hálót, illetve egyéb rendszeresített technikai eszközt is felhasználhat. Ennek során a szolgálati járműben keletkezett kárért – ha az erre vonatkozó vizsgálat a kényszerítő eszközök alkalmazásával kapcsolatos szabályok megsértése miatt más következtetésre nem jut – a pénzügyőrt kártérítési felelősség nem terheli.

(2) A megállítani kívánt gépjármű érkezésének várható időpontjában el kell terelni a szembejövő jármű- és személyforgalmat, illetve biztonsági sávot kell kialakítani, felkészülve

TERVEZET

az útzáron áthaladó gépkocsi irányíthatatlanná válására. A szembejövő forgalmat fokozott biztonsági intézkedések mellett, szakaszosan át lehet engedni.

(3) A gépjárművel végzett megállásra kényszerítés olyan vezetéstechnikai művelet, melynek során a szolgálati gépjárművet felhasználva – a megfelelő képzettséggel rendelkező pénzügyőr – a megállásra kényszeríteni kívánt gépjármű továbbhaladását megakadályozza.

(4) A (2) bekezdésben meghatározott feladatot – lehetőség szerint – legalább három gépjárművel kell végrehajtani.

(5) A menekülő követése során a szolgálati gépjármű megkülönböztető jelzését minden esetben használni kell. A menekülő követése az általa elkövetett bűncselekmény súlyával arányosan, az adott forgalmi helyzet és útviszonyok függvényében, a személy és vagyonbiztonság szem előtt tartásával a közúti közlekedés szabályairól szóló külön rendeletben meghatározott rendelkezések szerint is végrehajtható.

(6) Az intézkedésről készített jelentésben a követés illetve a megállásra kényszerítés körülményeit részletesen ki kell fejteni.

(7) A megállásra kényszerítés során a szolgálati gépjárműben keletkezett kárért, ha az erre vonatkozó vizsgálat a kényszerítő eszközök alkalmazásával kapcsolatos szabályok megsértése miatt más következtetésre nem jut – a pénzügyőrt kártérítési felelősség nem terheli.

22. Lőfegyverhasználat

44. § (1) A lőfegyver-használati jog azt a pénzügyőrt illeti meg, akinek az igazolványában a „fegyverviselésre és intézkedésre jogosult” felhatalmazás szerepel. A lőfegyver-használati jog gyakorlása független attól, hogy a pénzügyőr egyenruhát vagy polgári öltözetet visel, szolgálatban van vagy azon kívül és rendelkezik-e szolgálati lőfegyverrel.

(2) Szolgálati előjárója parancsára a pénzügyőr köteles a lőfegyverét használni. A lőfegyver parancsra történő használatának jogszerűségéért a parancsot kiadó szolgálati előjáró a felelős. E parancs végrehajtása csak akkor tagadható meg, ha a pénzügyőr tudja, hogy a lőfegyver használatával bűncselekményt követne el.

(3) A NAV tv. 47. §-ában meghatározottakon túl nincs helye a lőfegyverhasználatnak, ha a lőfegyverhasználat az államhatáron átlövést idézne elő, valamint a határáton közlekedő személlyel szemben, kivéve, ha fegyveresen vagy felfegyverkezve elkövetett támadást, vagy fegyveres ellenállást kell leküzdeni.

45. § (1) A NAV tv. 48. § (1) bekezdés *a*) pontjában említett felhívást érthetően, hangosan, határozottan kell megtenni annak közlésével, hogy a felhívó szolgálatban jár el. A polgári ruhában eljáró pénzügyőr a felhívás alkalmával azt is közli, hogy a Nemzeti Adó- és Vámhivatal tagjaként intézkedik.

(2) A NAV tv. 48. § (1) bekezdés *c*) pontjában említett, lőfegyverhasználatot megelőző figyelmeztetést a fegyver tüzelésre kész helyzetbe tételével egyidejűleg jól hallhatóan, érthetően és határozottan „A törvény nevében fegyvert használok!” szavakkal kell megtenni.

(3) A NAV tv. 48. § (1) bekezdés *d*) pontjában említett figyelmeztető lövést általában függőleges irányba, a légtérbe kell leadni. Ha ez nem biztonságos, a lövés irányát úgy kell megválasztani – számolva a lövedék becsapódást esetlegesen követő irányváltásával is –, hogy a lövedék életet, testi épséget ne veszélyeztessen, és lehetőleg ne okozzon anyagi kárt.

(4) A fegyverhasználat során kerülni kell az élet kioltását, vagy súlyos sérülés okozását. A lövést lehetőleg lábra, illetve a fegyvert tartó kézre kell irányozni.

(5) Ha a NAV tv. csak a közvetlen fenyegetés vagy támadás elhárítása céljából teszi lehetővé a lőfegyverhasználatot és a közvetlen fenyegetés vagy támadás bármely oknál fogva megszűnt, a lőfegyver-használati jogosultság is azonnal megszűnik.

(6) A lőfegyverhasználat további alkalmazásának helye nincs, ha az a célját elérte.

TERVEZET

46. § (1) Ha a támadás közvetett – a támadó ahhoz tárgyat vagy állatot alkalmaz –, akkor elsősorban a tárgyra, állatra kell a lövést leadni. A pénzügyőr az őt vagy segítőjét járművel elütni szándékozó támadó járművének kerekeire, az emberre uszított kutya támadása esetén az állatra leadott lövéssel hárítja el a veszélyt.

(2) Mások személyét közvetlenül veszélyeztető megvadult állatra a pénzügyőr akkor lőhet, ha a veszélyhelyzet elhárítására az adott körülmények között más lehetőség nincs.

(3) Szolgálati feladata teljesítésének érdekében a pénzügyőr a testi épségét közvetlenül veszélyeztető állatot lelőheti.

(4) A tárgyra, állatra irányuló lövésnek feltétele, hogy emberi életet, ember testi épségét az ne veszélyeztesse.

47. § (1) Személyre szándékosan leadott lövés akkor is löfegyverhasználatnak minősül, ha az nem okozott sérülést.

(2) Ha a tárgyra vagy állatra irányuló, valamint a figyelmeztető és a nem szándékosan leadott lövés (a továbbiakban együtt: löfegyverhasználatnak nem minősülő lövés) személyi sérülést vagy halált okozott, úgy – az 50. § (3) bekezdése szerinti eltéréssel – e rendeletnek a löfegyverhasználatra vonatkozó rendelkezései az irányadók.

(3) Ha a löfegyverhasználatnak nem minősülő lövés a pénzügyőrnek felróható okból jön létre, illetve ilyen lövés a pénzügyőr figyelmetlensége, gondatlansága következtében kárt, sérülést okoz, a bekövetkezett eredménytől függően fegyelmi vagy büntetőeljárást kell indítani.

48. § (1) A löfegyverhasználatnak nem minősülő lövésről, illetve a löfegyverhasználatról a pénzügyőr – a helyszín biztosítása mellett – a közvetlen előjárójának szóban haladéktalanul köteles jelentést tenni.

(2) Személyi sérülés vagy halál esetén haladéktalanul értesíteni kell a rendőrséget.

(3) A sérültet elsősegélyben kell részesíteni, gondoskodni kell orvosi ellátásáról. A sérült elsősegélyben történő részesítését megelőzően, vagy azzal egyidejűleg meg kell tenni a szükséges intézkedéseket az esetleges újabb támadás megelőzésére, elsősegélyben részesítést követően a sérült őrzésére, valamint a helyszín biztosítására a szolgálati előjáró és a további intézkedésre jogosult rendőri szerv megérkezéséig. A rendőrség megérkezését követően a továbbiakban annak utasításai szerint kell eljárni azzal, hogy a szolgálati előjáró a rendőrség által lefolytatott helyszíni szemlén megfigyelőként részt vesz, és egy példány megilleti a helyszíni szemléről felvett – általa is aláírt – jegyzőkönyvből. A sérült (elhunyt) közvetlen hozzátartozója értesítéséről a rendőrség gondoskodik.

(4) Ha a löfegyverhasználatnak nem minősülő lövés, illetve a löfegyverhasználat nem járt személyi sérüléssel vagy halállal, a szolgálati előjáró intézkedik a helyszíni szemle lefolytatásáról.

49. § (1) A löfegyverhasználatnak nem minősülő lövésről, illetve a löfegyverhasználatról a pénzügyőr közvetlenül a szolgálati helyére történő bevonulása után köteles írásban jelentést tenni a közvetlen előjárójának.

(2) Löfegyverhasználat esetén a pénzügyőr jelentése a következőket tartalmazza:

a) mikor, hol, kivel szemben, milyen fegyvert használt, hány lövést adott le, a leadott lövést hová irányította, a fegyver típusát, gyári számát,

b) a löfegyverhasználat okát,

c) a megelőző intézkedéseket, felszólításokat, figyelmeztetéseket, vagy azok mellőzésének okait, illetve a lövést követően tett intézkedéseket,

d) milyen sérülés történt, sor került-e elsősegélynyújtásra, orvosi ellátásra, ha nem, ennek mi volt az oka, hol tartózkodik a sérült,

e) milyen kárt okozott a lövés, ki a károsult, a pénzügyőr, valamint a károsult mit tett a kár enyhítésére,

f) a helyszínrre, a tanúkra, a bűnjelekre és az egyéb körülményekre vonatkozó adatokat,

g) a fegyverhasználatra feljogosító törvényhelyre történő hivatkozást.

TERVEZET

(3) Lőfegyverhasználatnak nem minősülő lövés esetén a pénzügyőr jelentése a következőket tartalmazza:

- a) mikor, hol, milyen célból, hány lövést adott le, milyen fegyvert használt, a fegyver típusát, gyári számát,
- b) a lövést kiváltó körülményeket, figyelmeztető lövésnél az alkalmazott megelőző intézkedéseket, felszólításokat, figyelmeztetéseket, vagy azok mellőzésének okait,
- c) a lövés irányát és következményét,
- d) ha a lövés személyi sérülést vagy kárt okozott, annak leírását, ezen belül
 - da) milyen sérülés történt, sor került-e elsősegélynyújtásra, orvosi ellátásra, ha nem, ennek mi volt az oka, hol tartózkodik a sérült,
 - db) milyen kárt okozott a lövés, ki a károsult, a pénzügyőr, valamint a károsult mit tett a kár enyhítésére,
- e) a lövést követően tett intézkedéseit, valamint
- f) a helyszínrre, a tanúkra, és az egyéb körülményekre vonatkozó adatokat.

50. § A közvetlen előjáró a tudomására jutást követően azonnal szóban, a fegyvert használó írásbeli jelentésének vétele után pedig azonnal írásban köteles jelentést tenni a szolgálati út betartásával az adott NAV szerv vezetőjének és rajta keresztül a felettes szerv vezetőjének, továbbá a rendkívüli események vonatkozásában jelentéstételt meghatározó belső rendelkezéseknek megfelelően.

51. § (1) A NAV tv. 50. § (2) bekezdése alapján annak a NAV szervnek a vezetője – akadályoztatása esetén a helyettese – amelynek állományába a lőfegyvert használó pénzügyőr tartozik, köteles öt munkanapon belül kivizsgálni a lőfegyverhasználat, illetve a lőfegyverhasználatnak nem minősülő lövés körülményeit, a lőfegyver tűzkész állapotba helyezésének és a lövés leadásának jogszerűségét, szakszerűségét. Különösen indokolt esetben a határidőt a felettes szerv vezetője, illetve a NAV vezetője öt munkanappal meghosszabbíthatja.

(2) A vizsgálat részét képezi az 50. és 51. § szerinti jelentés, továbbá – ha a pénzügyőr nem a saját elhatározásából használta a lőfegyvert – írásbeli jelentést kell kérni a lőfegyver használatára utasítást adó szolgálati előjárótól. Írásbeli jelentést kell kérni attól a pénzügyőrtől is, akinek hitelt érdemlő tudomása van az eseményről. Nem vehet részt a vizsgálatban, akinek jelentésírási kötelezettsége van.

(3) Ha az (1) bekezdés szerinti vizsgálat lefolytatására hatáskörrel rendelkező vezetővel szemben, illetve az akadályoztatása miatt a vizsgálat lefolytatására jogosult helyettesével szemben jelentésírási kötelezettség vagy egyéb kizáró ok áll fenn, a vizsgálatot a felettes szerv állományába tartozó, a felettes szerv vezetője által kijelölt vezető folytatja le.

(4) Az (1) bekezdéstől és a (3) bekezdéstől eltérően, ha a Központi Irányítás állományába tartozó pénzügyőr a lövést leadó személy, úgy:

- a) ha pénzügyi nyomozó, a bűnüldözési és nyomozóhatósági tevékenységért felelős szakmai helyettesnek,
- b) egyéb esetben a vámszakmai és nemzetközi ügyekért felelős szakmai helyettesnek, illetve az általuk erre kijelölt vezetőnek kell a vizsgálatot lefolytatnia.

(5) A vizsgálat során a helyszíni szemle és a pénzügyőri jelentések adatait is figyelembe véve, a meghallgatáson történő megjelenésre való felkérés után meg kell hallgatni az érdekeltet, különösen az intézkedés által érintettet, a sérültet, és azt, akinek a lőfegyverhasználat kárt okozott.

(6) A vizsgálatot lezáró jelentés tartalmazza:

- a) a lőfegyverhasználat jogszerűsége minősítésére vonatkozó megállapítást,
- b) a lőfegyverhasználat jogellenessége megállapítása esetén a felelősségre vonási eljárás megindítására vonatkozó döntést,
- c) a sérüléseket, valamint

TERVEZET

d) az okozott kárt.

(7) Ha a lőfegyverhasználat, illetve a lőfegyverhasználatnak nem minősülő lövés személyi sérüléssel vagy halállal járt, a vizsgálat teljes anyagát hiteles másolatban haladéktalanul meg kell küldeni az ügyet vizsgáló illetékes rendőri szervnek.

(8) Ha a lőfegyverhasználat, illetve a lőfegyverhasználatnak nem minősülő lövéssel kapcsolatban a vizsgálatot lefolytató vezető bűncselekmény megalapozott gyanúját állapítja meg, feljelentést tesz az illetékes ügyészi szervnél, amiről a (7) bekezdés szerinti rendőri szervet is tájékoztatja, fegyelmi vétség gyanúja esetén intézkedik a fegyelmi eljárás lefolytatása iránt.

IV. FEJEZET ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

52. § (1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel - a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

(2) Az 54. § 2018. január 1-jén lép hatályba.

53. § (1) A 7. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Az érintett NAV szerv az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény (a továbbiakban: Ákr.) szerinti eljárásban határozattal dönt a kártalanítás összegéről és a határozat véglegessé válását követően haladéktalanul intézkedik annak kifizetéséről. A határozattal szembeni jogorvoslatra az Ákr. rendelkezései az irányadók.”

(2) A 7. § (5) bekezdésében az „a Ket.” szövegrész helyébe az „az Ákr.” szöveg lép.

54. § Hatályát veszti

a) a kényszerítő eszközök alkalmazásának részletes eljárási szabályairól szóló 31/2004. (VI. 19.) PM rendelet, valamint

b) az elfogott, előállított, őrizetbe vett és fogva tartott személyek őrzésének, kísérésének részletes eljárási szabályairól szóló 11/2009. (IV. 29.) PM rendelet.

Varga Mihály
miniszter

Egyetértek:

Dr. Pintér Sándor
belügyminiszter

TERVEZET

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A tervezet integráltan tartalmazza a pénzügyőri intézkedések és a kényszerítő eszközök alkalmazásának részletes eljárási szabályait, valamint az elfogott, előállított, őrizetbe vett és fogva tartott személyek őrzésének, kísérésének részletes eljárási szabályait, a jelenlegi jogszabályi környezetnek megfelelően. Emellett strukturálisan is követi a Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló törvényben (a továbbiakban: NAV törvény) foglalt, kényszerítő eszközökre és intézkedésekre vonatkozó rendelkezéseket. Ezzel párhuzamosan hatályon kívül helyezésre kerül a kényszerítő eszközök alkalmazásának részletes eljárási szabályairól szóló 31/2004. (VI.19.) PM rendelet, valamint az elfogott, előállított, őrizetbe vett és fogva tartott személyek őrzésének, kísérésének részletes eljárási szabályairól szóló 11/2009. (IV.29) PM rendelet.

A kodifikáció indokolt továbbá arra is tekintettel, hogy változott a rendszeresített kényszerítő eszközök köre, ami részletesebb és kiterjesztett végrehajtási szabályokat kíván meg.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

a(z) 1. §-hoz

A rendelet hatályára vonatkozó rendelkezés.

a(z) 2. §-hoz

A rendeletben visszatérő kifejezésekre vonatkozó értelmező rendelkezéseket tartalmazza.

a(z) 3-5. §-hoz

Az intézkedési kötelezettségre, intézkedési képességre és a vonatkozó képzettségre tekintettel állapít meg szabályokat. Rendelkezik a feladatok priorálásáról és a kapcsolódó jelentési kötelezettségről, valamint a szolgálaton kívüli intézkedésről.

a(z) 6. §-hoz

A szolgálati fellépésre vonatkozó szabályokat állapítja meg, rendelkezéseket tartalmaz a pénzügyőr azonosítására, egyenruházatára és kommunikációjára, valamint a zavartalan intézkedés kritériumára. A NAV törvényre utalással fekteti le a pénzügyőr panasz előterjeszhetőségére és az azonosításra vonatkozó tájékoztatási kötelezettségét.

a(z) 7. §-hoz

A pénzügyőri intézkedés során észlelt akadály elhárítására, esetlegesen közreműködő igénybevitelére és a károkozás esetén fennálló kártalanítási kötelezettségre, továbbá a jegyzőkönyv felvételére vonatkozó szabályokat tartalmazza. A kártalanítás tekintetében megjelöli a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvényt.

TERVEZET

a(z) 8. §-hoz

Az egyes pénzügyőri intézkedések között a felvilágosítás kérésére, valamint ezzel együtt a feltartóztatásra vonatkozóan állapít meg szabályokat.

a(z) 9-11. §-hoz

Az egyes pénzügyőri intézkedések között az igazoltatásra, ezen belül a személyazonosságot igazoló dokumentumokra, ellenőrző kérdésekre és az igazoltató lap adattartalmára vonatkozó szabályokat fekteti le. Rendelkezik az esetleges előállítás feltételeiről, valamint arról, hogy a pénzügyőr milyen rendszerekben és nyilvántartásokban ellenőrizheti az igazoltatott személy adatait, továbbá a körözött személy rendőri szervhez történő előállításáról.

a(z) 12-15. §-hoz

Az egyes pénzügyőri intézkedések között a ruházat, a csomag és a gépjármű átvizsgálására vonatkozó szabályokat tartalmazza, a NAV törvény megfelelő szakaszaira való hivatkozással együtt. Lefekteti, hogy ruházat átvizsgálását - a taxatív módon felsorolt kivételek mellett – csak az intézkedés alá vont személlyel azonos nemű pénzügyőr végezheti, valamint rendelkezik a jegyzőkönyv felvételének szabályairól. Csomag átvizsgálása esetében kiemeli a csomag tulajdonosának aktív közreműködését, valamint rendezi a gépjárművek tekintetében a szétszerelés és az üzemanyagtartályt érintő vizsgálat szabályait.

a(z) 16-19. §-hoz

Az elfogás és előállítás vonatkozásában elhatárolja a NAV nyomozó hatósága hatáskörébe tartozó bűncselekmények során, valamint a nem hatáskörös bűncselekmények során tetten ért elkövető előállításának szabályait, továbbá az olyan személy, aki ellen elfogatóparancsot adtak ki és az őrizetből megszökött személy előállítása tekintetében állapít meg szabályokat. Rendelkezik az előállítás időtartamáról, annak meghosszabbításáról, illetve a személyi adatok hitelességének hiánya miatti előállításról.

a(z) 20-24. §-hoz

Az elfogott, előállított, őrizetbe vett és fogva tartott személyek őrzése és kísérése tekintetében rendelkezik arról, hogy mely szerv gondoskodik a kísérésről és őrzésről, valamint hogy ki és milyen módon jogosult azt elrendelni, külön kitérve a külföldre irányuló kísérésre.

Meghatározza a rendes és a megerősített kísérés kritériumait, valamint a bilincs és más kényszerítő eszköz esetleges használatának eseteit.

A kísért személy szökése esetére lefekteti a jelentési kötelezettséget és a legközelebbi rendőri szerv ügyeleti szolgálatának tájékoztatását.

a(z) 25. §-hoz

A tényleges katonai állományú, valamint a rendvédelmi szervek hivatásos állományú tagjaira vonatkozóan állapít meg szabályokat az előállítás és az előjáró értesítése tekintetében.

TERVEZET

a(z) 26-27. §-hoz

A magánlakásban és közterületnek nem minősülő helyen fogatosított intézkedésre nézve állapít meg szabályokat, a behatolással okozott esetleges kárra és a hang- és képfelvétellel történő dokumentációra is kitérve, továbbá az őrizetlenül hagyott magánlakás lezárására, lepecsételésére, és amennyiben szükséges, őrzésére vonatkozó szabályokat állapítja meg.

Távollévő birtokos esetén rendelkezik továbbá az értesítés szabályairól.

a(z) 28-29. §-hoz

A büntetőeljárással és szabálysértési eljárással kapcsolatban elrendelt elővezetés szabályait tartalmazza. Lefekteti, hogy elővezetést határozat vagy végzés alapján lehet végrehajtani, továbbá rendelkezik a határozat vagy végzés kézbesítéséről, valamint a szabálysértési elővezetéstől elállásról és a költségek megtérítéséről, továbbá a végre nem hajtható elővezetésre vonatkozó jelentési kötelezettségről.

Eltérő szabályokat állapít meg a tényleges katonai állományú, valamint a rendvédelmi szervek hivatásos állományú tagjainak elővezetésére vonatkozóan.

a(z) 30. §-hoz

A diplomáciai vagy közjogi tisztségen alapuló mentesség esetén alkalmazandó eljárási szabályokat állapítja meg.

a(z) 31-32. §-hoz

A helyszínbiztosítás személyi feltételeit és részletes szabályait állapítja meg, különbséget téve az olyan helyszínek biztosítása tekintetében, amelyeknél a helyszínbiztosítást igénylő esemény nem tartozik a NAV hatáskörébe, továbbá külön rendelkezéseket tartalmaz a közlekedési baleset helyszínének biztosítására nézve.

a(z) 33. §-hoz

Az egyéb pénzügyőri intézkedések tekintetében a vizeletminta adására és az orvosi vizsgálatra vonatkozó rendelkezéseket tartalmazza.

a(z) 34-35. §-hoz

A kényszerítő eszközök alkalmazásának általános szabályait tartalmazza, különös tekintettel a kényszerítő eszközök alkalmazhatóságának kritériumaira, az arányosságra és az azonnaliságra, továbbá a használatot megelőző eljárásra és figyelmeztetésekre és a használatot követő jelentési kötelezettségre, valamint a jelentés kötelező tartalmi elemeire. Tartalmazza a szolgálati előjáró jogait és kötelezettségeit a kényszerítő eszköz alkalmazása utáni eljárásban.

TERVEZET

a(z) 36. §-hoz

A testi kényszer alkalmazásának szabályait állapítja meg. Felsorolja a testi kényszer egyes fajtáit, rendelkezik az önvédelmi fogás alkalmazásáról és arról, hogy milyen fizikai kontaktus nem minősül testi kényszernek.

a(z) 37. §-hoz

A bilincs használatának szabályait fekteti le, felsorolva, hogy kivel szemben alkalmazható, valamint kivel szemben nem alkalmazható bilincs. Részletesen tartalmazza a bilincs használatának megengedett módjait.

a(z) 38. §-hoz

A vegyi eszköz, a sokkoló eszköz, a rendőrbot és más eszközök alkalmazásának szabályairól rendelkezik. A NAV törvényre utalással fekteti le, hogy a fenti eszközök mely esetben használhatók, illetve hogy használatuk meddig terjedhet. Követelményként állítja fel a lehető legkisebb sérülés okozását. Rendelkezést tartalmaz továbbá a rendszeresített pirotechnikai eszköz alkalmazására.

a(z) 39. §-hoz

A szolgálati kutya igénybe vétele tekintetében rendelkezik arról, hogy milyen kritériumoknak megfelelő kutya alkalmazható kényszerítő eszközként, milyen feladat végrehajtására alkalmazható, és arról, hogy szolgálati kutya szolgálatba csak a kutyavezetővel együtt vezényelhető.

a(z) 40– 43. §-hoz

A gépjárművek mozgását korlátozó intézkedések körében az útzár telepítésének és az út szolgálati járművel történő eltorlaszolásának részletes szabályairól rendelkezik. Behatárolja, hogy milyen közúton és közforgalom elől el nem zárt magánúton lehet a rendszeresített útzárat telepíteni, illetve – sürgős esetben – az utat szolgálati gépjárművel eltorlaszolni.

Tartalmazza az útzár telepítésének elrendelésére és a telepítésre jogosultak körét, az átengedő pontok minimum tárgyi és személyi feltételeit, valamint autópályán, autóúton és gyorsúton az útzár rendőrhatalóság általi telepítésének eljárási szabályait.

Lefekteti a megállásra kényszerítés esetén a szolgálati gépjárműben okozott kár alóli mentesülést, valamint a megállásra kényszerítés esetén alkalmazandó biztonsági szabályokat és a megállásra kényszerítést követő jelentési kötelezettséget.

a(z) 44– 51. §-hoz

A lőfegyverhasználatra vonatkozó részletszabályokat állapítja meg, rendelkezve a fegyverhasználatra jogosultságról, kötelezettségről, és a fegyverhasználat megtagadásáról, valamint a használható fegyverekről.

Megállapítja a fegyverhasználat részletes eljárási és technikai szabályait, valamint a szükségesség, arányosság és azonnaliság követelményét, továbbá rendelkezik a tárgyra és

TERVEZET

állatra leadott lövés szabályairól, kiemelve, hogy a tárgyra vagy állatra leadott lövés nem minősül fegyverhasználatnak, kivéve, ha személyi sérülést okoz.

Szabályozza a fegyverhasználat, valamint a fegyverhasználatnak nem minősülő leadott lövés után követendő eljárást, az esetleges sérülések ellátását és a jelentési kötelezettséget, a jelentés taxatívan felsorolt, kötelező tartalmi elemeit.

Ezzel párhuzamosan tartalmazza a közvetlen előjáró vizsgálati eljárásának szabályait a fegyverhasználatot követően, valamint az eltérő szabályokat olyan esetben, ha a fegyverhasználó a Központi Irányítás állományába tartozik, vagy pénzügyi nyomozó.

Elrendeli a fegyverhasználat során bekövetkező személyi sérülés vagy halál esetén a rendőri szerv, büncselekmény megalapozott gyanúja esetén az ügyészi és rendőri szerv bevonását, valamint rendelkezik a fegyelmi felelősségről.

a(z) 52. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezés.

a(z) 53. §-hoz

Szövegcsérés módosító rendelkezés az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvényre való rugalmas hivatkozás bevezetésére.

a(z) 54. §-hoz

Hatályon kívül helyező rendelkezés.